

Naš znak: 142/12

U Zagrebu, 12. travnja 2012. g.

**PREDSJEDNIK REPUBLIKE HRVATSKE I
VRHOVNI ZAPOVJEDNIK ORUŽANIH
SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE**
gđin Ivo Josipović, prof. dr. sc.

MINISTARSTVO OBRANE
Ministar obrane
gđin Ante Kotromanović

**PRAVOBRANITELJ/ICA ZA
RAVNOPRAVNOST SPOLOVA**
gđa Višnja Ljubičić

PUČKI PRAVOBRANITELJ
gđin Jurica Malčić

MINISTARSTVO UPRAVE
Ministar uprave
gđin Arsen Bauk

**ZAJEDNIČKA KOMISIJA ZA TUMAČENJE
ODREDABA I PRAĆENJE PRIMJENE
KOLEKTIVNOG UGOVORA ZA DRŽAVNE
SLUŽBENIKE I NAMJEŠTENIKE**

PREDMET: Diskriminacija na temelju spola i dobi u MORH i OSRH
- traži se postupanje

Sindikata državnih i lokalnih službenika i namještenika Republike Hrvatske, temeljem odredbi Odluke o visini otpremnine za državne službenike i namještenike Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske kojima služba prestane zbog preustroja ili smanjenja snaga (NN 29/12), skreće pozornost na moguću diskriminaciju po dobi i spolu uvjetovanu odredbama navedene Odluke, a dodatno i odredbom članka 74. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike (NN 93/08, 23/09, 39/09 i 90/10).

Odlukom o visini otpremnine za državne službenike i namještenike Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske kojima služba prestane zbog preustroja ili smanjenja snaga (dalje: Odluka), točkama VI., VII. i VIII, uređuje se

- visina otpremnine državnog službenika i namještenika u slučaju sporazumnog prestanka službe odnosno radnog odnosa prije stupanja na snagu Pravilnika o unutarnjem redu Ministarstva obrane,

- visina otpremnine državnog službenika i namještenika koji bude stavljen na raspolaganje nakon donošenja Pravilnika o unutarnjem redu MORH,
- visina otpremnine državnog službenika i namještenika kojemu prestaje služba odnosno radni odnos nakon donošenja Pravilnika o unutarnjem redu MORH, a koji je ispunio uvjete za stjecanje prava na starosnu mirovinu u skladu s odredbama Zakona o mirovinskom osiguranju,

na način kojim se državni službenici i namještenici, ovisno o dobi i spolu dovode u neravno pravan, odnosno diskriminirajući položaj.

Naime, odredbom točke VIII. Odluke propisano je da „*državnom službeniku i namješteniku kojemu prestaje služba odnosno radni odnos u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama Republike Hrvatske i ispunio je uvjete za stjecanje prava na starosnu mirovinu u skladu s odredbama Zakona o mirovinskom osiguranju (NN 102/98, 127/00, 59/01, 109/01, 147/02, 117/03, 30/04, 177/04, 92/05, 43/07, 79/07, 35/08, 40/10, 121/10, 130/10 – pročišćeni tekst, 61/11 i 141/11) pripada pravo na otpremninu u visini tri proračunske osnovice*“.

Budući da odredbe Zakona o mirovinskom osiguranju pravo na starosnu mirovinu reguliraju na način jednak za sve osiguranike i način koji u prijelaznom razdoblju različito regulira pravo na starosnu mirovinu žena i muškaraca, ovisno o životnoj dobi, iz čega proistječe da muškarac ima pravo na starosnu mirovinu (s obzirom na istek prijelaznog režima odlaska u starosnu mirovinu 2007. godine) kada navršši 65 godina života i 15 godina mirovinskog staža, a žena sa 65 godina života i 15 godina mirovinskog staža, no u prijelaznom periodu i sa 60 godina i 6 mjeseci života u 2012. godini.

Pri tome treba uzeti u obzir kako se radi o individualnom pravu osiguranika odnosno, u konkretnom slučaju, osoba ženskog spola, koje imaju mogućnost izbora hoće li u starosnu mirovinu sa 65 godina života ili sukladno dobnoj granici utvrđenoj u prijelaznom periodu.

Da se radi o individualnom pravu posredno potvrđuju i odredbe Zakona o državnim službenicima (NN 92/05, 142/06, 77/07, 107/07, 27/08, 34/11, 150/11 i 34/12), kojima se regulira prestanak službe po sili zakona pa je tako člankom 137. utvrđeno da, između ostalog, državnom službeniku prestaje služba po sili zakona kad navršši 65 godina života i najmanje 15 godina mirovinskog staža.

Međutim, Ministarstvo obrane odredbu točke VIII. Odluke tumači na način kojim se individualno pravo žena na odlazak u starosnu mirovinu sa 65 godina života i temeljem godina života naznačenih u prijelaznom režimu odlaska u mirovinu iz Zakona o mirovinskom osiguranju tumači restriktivno, odnosno na način koji odgovara Ministarstvu obrane kao poslodavcu, u cilju ograničavanja prava na isplatu otpremnine veće od tri proračunske osnovice, čime se državni službenici i namještenici stavljaju u nejednak položaj s obzirom na navršenu životnu dob, odnosno spol.

Da je tako potvrđuje odgovor Uprave za ljudske resurse Ministarstva obrane, KLASA: ...080-04/12-13/8, URBROJ: 512M2-0102-12-2, od 23. ožujka 2012. godine, kojim se službenici koja je zatražila sporazumni prestanak službe u Ministarstvu obrane radi ostvarenja prava na otpremninu u visini utvrđenoj točkama VI. i IX. Odluke, odgovara, citiramo:

„Uvidom u personalnu evidenciju MORH-a utvrdili smo da ste rođeni 28.09.1950. godine odnosno da imate više od 60 godina i 6 mjeseci života i da imate više od 15 godina mirovinskog staža, te da s obzirom na navedeno ispunjavate uvjete za starosnu mirovinu temeljem Zakona o mirovinskom osiguranju („Narodne novine“ broj: 130/10, 114/11). U slučaju prestanka službe odnosno radnog odnosa u tijeku preustroja po bilo kojoj osnovi, budući da ispunjavate uvjete za starosnu mirovinu na Vas se ne primjenjuje točka VI. već točka VII. Odluke o visini otpremnine za državne službenike i namještenike Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske kojima služba prestane zbog preustroja ili smanjenja snaga („Narodne novine“ broj: 29/11) te u tom slučaju ostvarujete pravo na otpremninu u visini tri proračunske osnovice, a ukoliko imate status hrvatskog branitelja ostvarili bi pravo i na uvećanje otpremnine sukladno točki IX. Odluke.“

Iz citiranog odgovora je razvidno da Ministarstvo obrane, kao poslodavac, individualno pravo odlaska u starosnu mirovinu sukladno odredbama Zakona o mirovinskom osiguranju, odnosno sa 65 godina života ili na način reguliran u prijelaznom periodu, koristi kao temelj onemogućavanja prava na uvećanu otpremninu.

Situaciju dodatno otežava i činjenica da je odredbom članka 74. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike, koja glasi:

„Članak 74.

(1) Službeniku i namješteniku kome nedostaje najviše tri godine života do ostvarenja uvjeta za starosnu mirovinu, ne može prestati služba, odnosno radni odnos bez osobnog pristanka, osim u slučaju prestanka službe po sili zakona.

(2) Službeni iz stavka 1. ovoga članka za kojeg ne postoji mogućnost rasporeda, staviti će se na raspolaganje do ispunjenja uvjeta za mirovinu.“

nedovoljno jasno precizirana zaštita službenika i namještenika ženskog spola u situaciji u kojoj se odluče za konzumiranje prava odlaska u starosnu mirovinu sa 65 godina života ili na način koji omogućava režim odlaska u starosnu mirovinu u prijelaznom periodu.

Naime, postavlja se pitanje zaštite od prestanka službe odnosno radnog odnosa službenica i namještenica kojima nedostaje tri godine života od ostvarenja uvjeta za starosnu mirovinu, tj. je li takva službenica zaštićena tri godine u odnosu na režim odlaska u starosnu mirovinu samo u prijelaznom periodu ili i u slučaju odlaska u mirovinu s navršениh 65 godina, odnosno prestaje li takva zaštita nakon što je osoba ženskog spola stekla uvjete za odlazak u starosnu mirovinu u prijelaznom periodu.

S time u svezi, a budući da se radi o prethodnom pravnom pitanju koje je potrebno riješiti prije nego nastupe možebitne diskriminirajuće posljedice koje

proistječu iz Odluke o visini otpremnine za državne službenike i namještenike Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske kojima služba prestane zbog preustroja ili smanjenja snaga, Sindikat traži sljedeće:

1. Odgodu stupanja na snagu Pravilnika o unutarnjem redu Ministarstva obrane, kao pravnog akta donošenjem kojeg se mogu, odnosno ne mogu konzumirati prava iz Odluke o visini otpremnine za državne službenike i namještenike Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske kojima služba prestane zbog preustroja ili smanjenja snaga;
2. Utvrđivanje jedinstvenog pravnog stajališta u odnosu na možebitnu diskriminaciju po dobi i spolu državnih službenika i namještenika u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama Republike Hrvatske i državnoj upravi u kontekstu ostvarenja prava na otpremninu reguliranog Odlukom, odnosno drugim propisima i izvorima prava;
3. Eventualno usklađivanje Odluke s utvrđenim jedinstvenim pravnim stajalištem;
4. Informiranje državnih službenika i namještenika u MORH i OSRH o eventualnim novonastalim okolnostima i mogućnostima ostvarenja prava na otpremninu sukladno Odluci;
5. Održavanje tematske sjednice Zajedničke komisije za tumačenje odredaba i praćenje primjene Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike radi donošenja tumačenja odredbe članka 74. Kolektivnog ugovora usklađenog sa jedinstvenim pravnim stajalištem iz točke 2..

S obzirom na značaj i moguće dalekosežne posljedice u slučaju da se odredbama Odluke o visini otpremnine za državne službenike i namještenike Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske kojima služba prestane zbog preustroja ili smanjenja snaga ustanovljuje diskriminirajuća praksa, Sindikat traži žurno postupanje nadležnih državnih tijela.

S poštovanjem,

GLAVNI TAJNIK
Siniša Kuhar

U privitku:

1. Odluka o visini otpremnine za državne službenike i namještenike Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske kojima služba prestane zbog preustroja ili smanjenja snaga
2. Odgovor MORH od 23. ožujka 2012. godine

O tome obavijest:

1. Hrvatski sabor
Odbor za obranu
2. Hrvatski sabor
Odbor za ravnopravnost spolova
3. Nezavisni hrvatski sindikati
4. Sindikalni povjerenici u MORH i OSRH
5. Pismohrana, ovdje